

มายากับสถานภาพของความคิด - ชั่วในปรัชญาเวทาคะของคังกราจารย์

นาย คมกฤษ อู่เต็กเค่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MĀYĀ AND THE STATUS OF GOOD OR EVIL IN ŚAMKARA'S VEDĀNTA

Mr.Komkrit Uitekkeng

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Philosophy

Department of Philosophy

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

500243

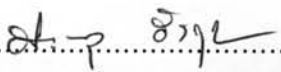
หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

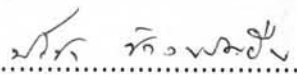
มายากับสถานภาพของความดี – ชั่วในปรัชญาเวทานตะของคังกรจารย์
นาย คมกฤษ อู่เต็กเก็ง
ปรัชญา
ศาสตราจารย์ปรีชา ช่างขวัญยืน

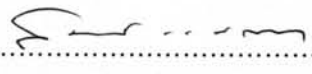
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทุม อังกูรโรหิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ปรีชา ช่างขวัญยืน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมภาร พรมทา)

คมกฤษ อุ่ยเต็กเค่ง : มายากับสถานภาพของความดี - ชั่วในปรัชญาเวทานตะของสังคราจารย์.
(MĀYĀ AND THE STATUS OF GOOD OR EVIL IN ŚAMKARA'S VEDĀNTA) อ. ที่
ปริกษา : ศาสตราจารย์ปริษา ช้างขวัญยืน, 82 หน้า.

ปรัชญาอโฏวตะเวทานตะของสังคราจารย์ มีหลักสำคัญ คือ พรหมณ์เท่านั้นเป็นสิ่งจริงแท้, โลกเป็นเพียงมายาหรือปรากฏการณ์ของพรหมณ์, ชีวิตมันไม่ได้แยกจากพรหมณ์ มโนทัศน์สำคัญที่สังคราจารย์ใช้ในการอธิบายสถานภาพของโลกและยืนยันความจริงหนึ่งเดียวของพรหมณ์ คือ มโนทัศน์ “มายา” มโนทัศน์มายาของสังคราจารย์มีสามแง่มุม คือ มายาในแง่ของพลังของอิศวรซึ่งใช้ในการปรากฏออกมาเป็นโลก, มายาในแง่ของประกฤติและมายาในแง่ของความหลง มายาในแง่ของความหลงทำให้เกิดความเข้าใจว่า โลกมีสถานภาพที่ไม่มีอยู่จริง ซึ่งนำมาสู่ข้อโต้แย้งทางจริยศาสตร์ เกี่ยวกับสถานภาพของความดี - ชั่ว กล่าวคือถ้าโลกไม่มีอยู่จริงการกระทำของมนุษย์ก็จะไม่จริง และทำให้ไม่สามารถตัดสินค่าทางศีลธรรมของการกระทำได้ แต่หากยืนยันความมีอยู่ของโลกก็จะขัดกับหลักของอโฏวตะ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับแรงจูงใจและความจริงจางทางศีลธรรมด้วย สังคราจารย์ไม่ได้ตอบปัญหาเหล่านี้อย่างชัดเจน แต่นักปรัชญาอินเดียยุคใหม่คือ ราชกฤษณ์ ได้ตีความมายาเป็นหคความหมายนอกเหนือจากความหลง การตีความมายานี้ก็เพื่อแสดงแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับความจริงสูงสุดและแก้ไขปัญหาทางจริยศาสตร์ที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้หากพิจารณาระดับของความหมายของ “จริง” ในเวทานตะของสังคราจารย์ โลกจริงเพียงพอที่จะแยกความแตกต่างระหว่างดี - ชั่วได้ สถานภาพดังกล่าวของโลกจะหายไปเมื่อมีการหลุดพ้นของชีวิตมัน มีปัญหาสองประการต่อมาคือ เหตุใดชีวิตมันจะต้องทำความดี ไม่เลือกทำชั่วและ จำเป็นหรือไม่ที่ต้องยอมรับความมีอยู่ของอิศวรในปรัชญา อโฏวตะเวทานตะ ซึ่งปัญหาแรกสามารถตอบได้ เพราะชีวิตมันได้ขจัดคุณสมบัติที่ไม่ดีของจิตจนหมดจึงกระทำแต่ความดี ส่วนปัญหาที่สอง การยอมรับความมีอยู่ของอิศวรในอโฏวตะ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องพระกรุณาและพระสรรพานภาพของอิศวร เพราะขัดแย้ง กับมโนทัศน์เรื่องกรรมและโมกษะของอโฏวตะเอง

ภาควิชา ..... ปรัชญา .....
สาขาวิชา..... ปรัชญา.....
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปริกษา.....

478 01125 22 : MAJOR PHILOSOPHY

KEY WORD: MĀYĀ AND THE STATUS OF GOOD OR EVIL, ŚĀṂKARA

KOMKRIT UITEKKENG : MĀYĀ AND THE STATUS OF GOOD OR EVIL

IN ŚĀṂKARA'S VEDĀNTA. THESIS ADVISOR : PROFESSOR PREECHA

CHANGKHWANYUEN, 82 pp.

The principles of Śāṁkara's Advaita Vedānta philosophy are Brahman is the absolute truth, the world is Māyā or appearance of Brahman, Jivātman is inseparable from Brahman. According to Śāṁkara Māyā is the most important concept which is to be used to explain the status of the world and affirm the absolute truth of Brahman. There are three aspects of Māyā : the power of Íśvara to project the appearance of the world, Prakṛti (primal matter), and the illusion. Māyā as the illusion introduces the ethical problem of the status of good or evil. If the world is not real, all of human actions are mere illusion, and one cannot distinguish moral value of action. If one insists that the world is real. Advaita Vedānta, is to be abolished. Furthermore it is related to the problems of moral motivation and moral seriousness. Śāṁkara does not answer these problems clearly. However Radhakrishnan, Indian modern philosopher interpret Māyā in six meanings other than illusion. This interpretation of Māyā is to show the meaning of Māyā related to the ultimate truth to resolve ethical problems mentioned above. Moreover if one take the levels of meaning of "real" in Śāṁkara's Vedānta to consideration, the world is real enough to distinguish between good or evil. Such status of the world no longer remains when one become Jīvanmukta, the liberated man. There are two questions remain to be resolved: First, do liberated man necessarily do the good rather than evil? Second, is it why necessary to take account of the existence of Íśvara in Advaita Vedānta? The first question can be answered by reasoning that Jīvanmukta frees himself from evil characteristics of mind, so that he can do only good actions. The second question, however, I will show that it can be addressed another aspect of the problem that acceptance of the existence of Íśvara introduce the contradiction between benevolent and omnipotent characteristic of Íśvara, and the concept of Karma and liberation in Advaita Vedānta.

Department.....Philosophy.....

Student's signature.....

Field of study.....Philosophy.....

Advisor's signature.....

Academic year 2007

กิตติกรรมประกาศ

ขอความนอบน้อมจงมีแก่ท่านอาทิสังกราจารย์ และอโฑวตาจารย์ทั้งหลาย ซึ่งได้นิพนธ์ผลงานอันมีคุณค่าต่อจิตวิญญาณ ให้แรงบันดาลใจและทำให้ข้าพเจ้าสนใจในปรัชญาและศาสนาของอินเดียมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายอโฑวคเวทานตะ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ปริษา ช้างขวัญยืน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาตรวจทานวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่างๆ นอกจากนี้ท่านยังให้ความเมตตาแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด และช่วยให้ข้าพเจ้าได้มองเห็นแง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับปรัชญาอินเดียอยู่เสมอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุม อังกูร โรหิต และรองศาสตราจารย์ ดร. สมภาร พรหมทา ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่งในการปรับปรุงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รองศาสตราจารย์สุวรรณา สถาอานันท์ ซึ่งได้ให้ความรู้และเมตตาตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในภาควิชาฯ นอกจากนี้ท่านยังได้สละเวลาให้คำปรึกษาและตอบคำถามที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนแก่ข้าพเจ้าอยู่เสมอ

ท่านอาจารย์ บัณฑิต ลลิต โมหัน วยาส ครูผู้ให้คำอวยพรในทุกสิ่งซึ่งข้าพเจ้าทำ

ท่านอาจารย์ ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ “ครู” ซึ่งเป็นผู้จุดประกายให้ข้าพเจ้าสนใจในปรัชญาและวิถีอินเดีย ท่านเป็นแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตเล็กๆของข้าพเจ้า

เพื่อนๆร่วมรุ่นทุกคนที่ผลักดันให้กำลังใจและการช่วยเหลือสารพัดตลอดเวลา 4 ปี ท่านดำรงสำหรับทุกอย่างและการกระตุ้นเตือนให้ทำวิทยานิพนธ์ หน่องสำหรับกำลังใจ พระคุณเจ้าอานนท์ที่เมตตาตามอบคำอวยพร กำลังใจและคำปรึกษา ข้าพเจ้าขออวยวาทกำลังใจแก่ท่านด้วย

รุ่นพี่รุ่นน้องที่แสนน่ารัก แหวว เจิด หนิง ทับทิม กอล์ฟ เจีตตาล และทีมมิได้เอ่ยนามขอขอบคุณทุกคน พี่แอมเจ้าหน้าที่ภาคฯ สำหรับความช่วยเหลือต่างๆในการเรียนและขนมฟรีด็อก ที่คอยเป็นห่วงและให้ความช่วยเหลือต่างๆ แชมป์ แนต ช้างคอง ดาร์ อีฟ เพื่อนๆพิชัชฯและแมสคอมฯที่ส่งผ่านความห่วงใยมาทางสายโทรศัพท์และหน้าจอกอมพิวเตอร์

สุดท้ายแต่สำคัญที่สุด คือ พ่อกับแม่ สำหรับความรักที่ยิ่งใหญ่ กำลังใจในทุกสิ่งที่ลูกทำรวมทั้งการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ ความห่วงใย อ้อมกอดอุ่นๆ เสมียงกรัง คำใช้จ่ายทุกอย่างและความช่วยเหลือที่ไม่เคยต้องร้องขอ ขอขอบพระคุณท่านทั้งสองด้วยหัวใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ปัญหา ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
3. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย.....	2
บทที่ 2 ปรัชญาไทวตเวทานตะของสังคราจารย์และมโนทัศน์เรื่องมายา.....	3
ประวัติ ช่วงเวลาที่มีชีวิตอยู่และผลงานของสังคราจารย์.....	4
1. ประวัติสังคราจารย์.....	4
2. ช่วงเวลาที่สังคราจารย์มีชีวิตอยู่.....	5
3. ผลงานของสังคราจารย์.....	7
ปรัชญาไทวตเวทานตะของสังคราจารย์.....	9
1. ปรัชญาไทวตเวทานตะก่อนสังคราจารย์.....	9
1.1 ทรรศนะของเกาทัปาตะ.....	10
2. ปรัชญาไทวตเวทานตะของสังคราจารย์.....	11
2.1 พรหมัน	12
2.2 ชีวาคมัน.....	15
2.3 โลก	16
2.4 กรรม.....	18
2.5 โมกษะ.....	19
3. มโนทัศน์เรื่องมายา.....	21
3.1. ความหมายของมายาในแง่นิรุกติศาสตร์(etymology)......	22
3.2. “มายา” ก่อนสมัยสังคราจารย์.....	25
3.2.1 ความหมายของมายาในสมัยยุคเวท.....	25

	หน้า
3.2.2 มายาในวรรณคดีของเศกขปาปะ.....	27
3.3 “มายา” ในวรรณคดีของสังกรจารย์.....	29
3.3.1 มายาในแง่พลังของอิศวร.....	32
3.3.2 มายาในแง่ของประภคต.....	35
3.3.3 มายาในแง่ของความลวง.....	39
บทที่ 3 มายาและสถานภาพของความดี - ชั่ว ในปรัชญาเวทาคะของสังกรจารย์.....	45
1. ปัญหาเรื่องสถานภาพของความดีชั่วในปรัชญาเวทาคะของสังกรจารย์.....	45
2. การตีความมายาของดร.ราชกฤษณ์.....	48
3. ความหมายของ “จริง” และ “ไม่จริง” ในอโฑวตะ.....	55
4. ข้อพิจารณาเรื่องชีวิตนุกตะกับการกระทำดี-ชั่ว.....	65
5. ปัญหาเรื่องอิศวร.....	67
5.1 ปัญหาเรื่องกรรมกับอิศวร.....	67
5.2 เรื่อง โมกษะและอิศวร.....	68
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	69
รายการอ้างอิง.....	72
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	74